

A ג"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of גיטין דף מ of מסכת גיטין
Some of the topics we will learn about include.

Several acts which indicate that the עבד כנעני has been freed;
עבד שנשא את בת חורין בפני רבו
A עבד כנעני who marries a Bas Yisroel in his master's presence;

עבד שהניח תפילין בפני רבו
A עבד who dons תפילין in his master's presence;

הכותב שטר אירוסין לשפחתו
A master gives his maid-servant a שטר Kiddushin and states
התקדשי בו
You shall be married to me through this שטר

A

עבד שנשא את בת חורין בפני רבו

עבד שהניח תפילין בפני רבו

הכותב שטר אירוסין לשפחתו
and he states
התקדשי בו
You shall be married to me through this שטר

B The Machlokes רבי מאיר and Chachamim regarding צאי בו והתקדשי בו
He told her this שטר will serve as your שחרור AND as your Kiddushin to me; does she become free and the Kidushin is effective or not?

The two versions of אממר

1.

המפקיר עבדו

אותו עבד אין לו תקנה

If a person makes his עבד ownerless the עבד cannot marry anyone

2.

המפקיר עבדו ומת

אותו העבד אין לו תקנה

If he makes his עבד ownerless but afterward he dies, the עבד cannot marry anyone.

The various wordings of גט שחרור that do free a עבד כנעני;

The Machlokes regarding

אעשנו בן חורין

If he wrote into the שטר I intend to set him free;

And similar Halachos regarding a שדה

B

צאי בו והתקדשי בו

The two versions of אממר

המפקיר עבדו ומת	המפקיר עבדו
אותו העבד אין לו תקנה	אותו עבד אין לו תקנה

Wordings of גט שחרור that do free a עבד כנעני

אעשנו בן חורין

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf mentioned a Machlokes רבי שמעון and רבי whether a כנעני עבד becomes free through כסף, if the master is paid the עבד's worth.

The Gemara continues with other ways in which a עבד כנעני is considered free:

רבי says

עבד שנשא את בת חורין בפני רבו יצא לחירות

If a עבד כנעני marries a Bas Yisroel in his master's presence, he is considered free. As the Gemara explains כשרבו השיאו אשה

Only if his master actually arranged the marriage, because as Rashi explains

אי לא דשחרריה

לא הוי שביק ליה למינסב בת חורין

This indicates that the master previously set the עבד free, as he would not assist him in the transgression of marrying a Bas Yisroel.

However, if the master only witnessed the marriage, the עבד is not free, because there is no indication that the master set him free.

1

In the previous Daf...

רבי שמעון and רבי Machlokes
whether a כנעני עבד becomes free through

כסף

if the master is paid the עבד's worth

Other ways a כנעני עבד is considered free...

רבי says...

**עבד שנשא את בת חורין
בפני רבו
יצא לחירות**

However,

**If the master
only witnessed
the marriage
the עבד is not free**

*Because
there is no indication
that the master
set him free*

כשרבו השיאו אשה

*Only if his master
arranged the marriage*

Because

**אי לא דשחרריה
לא הוי שביק ליה
למינסב בת חורין**

2 Similarly,
 עבד שהניח תפילין בפני רבו
 יצא לחירות
 A עבד who dons תפילין in his master's presence is considered free, as the Gemara explains
 כשרבו הניח לו תפילין
 Only if his master actually helped him put on the תפילין, because as Rashi explains
 אין דרך עבד להניח תפילין
 A עבד does not generally wear תפילין, since he is not obligated in Mitzvos that are time-sensitive. Therefore, this indicates that the master previously set the עבד free, as he would not put תפילין on him if he was a עבד.
 However if the master only saw the עבד putting on תפילין, the עבד is not free.

2

Similarly

עבד שהניח תפילין בפני רבו יצא לחירות

However if the master only saw the עבד putting on תפילין the עבד is not free

כשרבו הניח לו תפילין Only if his master helped him put on the תפילין

Because אין דרך עבד להניח תפילין

3 And certainly if
 הכותב שטר אירוסין לשפחתו
 A master gives his maid-servant a שטר קידושין and states;
 התקדשי בו
 You shall be married to me through this שטר, she is considered free, because this indicates that the master previously set the שפחה free as he would not transgress marrying a שפחה; and therefore the קידושין is effective.

However if he gives her a שטר קידושין and states
 צאי בו והתקדשי בו
 This שטר shall serve as your שחרור AND as your קידושין to me;

ר"מ אומר מקודשת וחכ"א אינה מקודשת
 והר"מ holds the Kiddushin is effective, while the Chachamim hold the Kiddushin is NOT effective.

In this case he certainly did not previously set her free, as he stated that she only become free now through this שטר, and the Machlokes is merely if this שטר serves as a שחרור
 והר"מ holds

יש בלשון הזה לשון שחרור
 She becomes free because the statement of Kiddushin, הרי This שטר shall serve as your שחרור AND as your קידושין to me does include a שחרור, as the Kiddushin can be effective only if she becomes free, and therefore מקודשת

While the Chachamim hold
 אין בלשון הזה לשון שחרור
 She does not become free because the actual statement of Kiddushin does not include a שחרור and therefore אינה מקודשת
 =====

3

And certainly if

הכותב שטר אירוסין לשפחתו and states; התקדשי בו

She is considered free

If he gives her a שטר קידושין and states; צאי בו והתקדשי בו This שטר shall serve as your שחרור AND as your קידושין to me

ר"מ אומר מקודשת וחכ"א אינה מקודשת

יש בלשון הזה לשון שחרור אין בלשון הזה לשון שחרור

4 As discussed in the previous Daf, there are two parts to a עבד כנעני's ownership of a ישראל's property:

1. קנין ממוון
He is the ישראל's property.

2. קנין איסור
A עבד כנעני has a unique status in that he is מחוייב במצוות as a woman, obligated in the Mitzvos that apply to women. However, he may marry a שפחה but cannot marry a בת ישראל, a Jewish woman.

Therefore, אמר אמימר המפקיר עבדו אותו עבד אין לו תקנה
If a person declares his עבד ownerless, the עבד can never marry a Bas Yisroel, because

גופיה לא קני ליה איסורא הוא דאיכא גביה
The קנין איסור removes only the קנין ממוון, but not the איסור, and
איסורא לא מצי מקני ליה
A עבד if he has both features of גט שחרור. However, it cannot remove the קנין איסור alone.
Therefore, he cannot marry a Bas Yisroel, because he still has a קנין איסור.

And although רבי יוחנן did say that in this case יצא לחירות וצריך גט שחרור
מימר disagrees and holds צריך ואין לו תקנה
The עבד requires a גט שחרור, but it cannot free him because he does not have a קנין ממוון anymore.

4 Two parts to a עבד כנעני's ownership of a ישראל's property

2 קנין איסור

is עבד כנעני מחוייב במצוות כאלה

And while may marry a שפחה he may not marry a בת ישראל

1 קנין ממוון

He is the ישראל's property

אמימר
המפקיר עבדו אותו עבד אין לו תקנה

This עבד can never marry a Bas Yisroel

איסורא לא מצי מקני ליה

A עבד can only free an עבד if he has both features of עבדות.

גופיה לא קני ליה איסורא הוא דאיכא גביה

The המפקיר removes only the קנין ממוון but not the קנין איסור

אמימר צריך ואין לו תקנה

רבי יוחנן יצא לחירות וצריך גט שחרור

5 The Gemara mentions a second version of אמ"ר: המפקיר עבדו ומת אותו העבד אין לו תקנה
 If a person declares his עבד ownerless and then dies, the עבד cannot marry a Bas Yisroel, because גופיה לא קני ליה ואיסורא הוא דאיכא גביה
 The קנין איסור removes only the קנין ממון, but not the איסור, and ואיסורא לבריה לא מורית
 As Rashi explains שאין ירושה אלא בדבר שיש בו ממון Inheritance is a monetary concept. Therefore, the יורשים can only inherit the עבד if the deceased had the ממון, but they cannot inherit the איסור alone. Therefore, the heirs cannot give him a שטר שחרור, and he cannot marry a Bas Yisroel.
 According to this version, אמ"ר agrees that if the ישראל did not die, he CAN free the עבד with a שחרור, גט, because a קנין איסור CAN remove the איסור alone.

The Gemara mentions however כי אתא רב דימי א"ר יוחנן מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי אל ישתעבדו בה לאחר מותי רבי יוחנן says if a person who was dying states that my inheritors should not make my maid-servant work; כופין את היורשים וכותבין לה גט שחרור Bais Din compels the יורשים to free the שפחה. As Rashi explains, the master's statement of ישתעבדו אל removes the גט שחרור, and even so the יורשים can write a גט שחרור to remove the איסור as well. רבי יוחנן clearly disagrees with אמ"ר and holds that the יורשים do inherit a עבד that only has a איסור.

While אמ"ר holds that רבי דימי erred and רבי יוחנן actually stated something else מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי קורת רוח עשתה לי יעשה לה קורת רוח If a person who was dying states, my maid-servant satisfied me, therefore you should satisfy her as well. כופין את היורשין ועושין לה קורת רוח Bais Din compels the יורשים to satisfy her and set her free, because the יורשים do acquire the שפחה, since the deceased did not actually remove the ממון.
 And מצוה לקיים דברי המת There is an obligation to fulfill the request of a deceased person.
 =====

5 A second version of אמ"ר
המפקיר עבדו ומת אותו העבד אין לו תקנה
If a person declares his עבד ownerless and then dies the עבד cannot marry a Bas Yisroel

<p>ואיסורא לבריה לא מורית <i>They cannot inherit the קנין איסור alone. And therefore, they cannot give him a שטר שחרור</i></p>	<p>גופיה לא קני ליה איסורא הוא דאיכא גביה <i>The פסקר removes קנין ממון only but not the קנין איסור</i></p>
--	---

According to this version
 אמ"ר agrees that if the ישראל did not die, he can free the עבד with a שחרור, גט, because a קנין איסור can remove the איסור alone

<p>אמ"ר א"ר יוחנן</p>	<p>כי אתא רב דימי א"ר יוחנן</p>
<p>מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי קורת רוח עשתה לי יעשה לה קורת רוח כופין את היורשים ועושין לה קורת רוח <i>The יורשים do acquire the קנין ממון, לפיכך, since the deceased did not remove the קנין ממון. And מצוה לקיים דברי המת</i></p>	<p>מי שאמר בשעת מיתתו פלונית שפחתי אל ישתעבדו בה לאחר מותי כופין את היורשים וכותבין לה גט שחרור <i>clearly holds the יורשים do inherit a עבד with only a איסור</i></p>

6 The Gemara cites a Braisa
 האומר עשיתי פלוני עבדי בן חורין
 עשוי בן חורין
 הרי הוא בן חורין
 If a person writes into a שטר, I previously freed my עבד, or
 he shall become free, or he is now free, and handed this
 שטר to the עבד;
 הרי הוא בן חורין
 The עבד becomes free through the שטר.
 And as רבי יוחנן explains
 כולן בשטר
 Only if he wrote this into a שטר, however if he only
 expressed this verbally, the עבד does not become free, and
 the master can retract his statement.

However,
 אעשנו בן חורין
 רבי אומר קנה
 וחכ"א לא קנה
 If he wrote I intend to set him free, רבי holds that the עבד
 also becomes free, because, as Rashi explains,
 משמע בשחרור זה
 His statement implies that this שטר shall now free the עבד.
 While the Chachamim holds he does not become free
 through the שטר, because
 הוי הבטחה לאחר זמן
 His statement is merely a promise to free the עבד later.

7 Similarly,
 האומר נתתי שדה פלונית לפלוני
 נתונה לפלוני
 הרי היא שלו
 If a person writes into a שטר, I gave my field to so and so,
 or the field shall be given to him, or the field belongs to
 him, and he gave him the שטר;
 הרי היא שלו
 The person acquires the field through the שטר. However
 אתננה לפלוני
 ר"מ אומר קנה
 וחכ"א לא קנה
 If he writes only, I intend to give him the field, רבי מאיר
 holds he acquires the field, because
 משמע בשטר זה
 While the Chachamim hold he does not acquire the field,
 because
 הוי הבטחה לאחר זמן
 =====

6

האומר
עשיתי פלוני עבדי בן חורין - עשוי בן חורין
הרי הוא בן חורין

אעשנו בן חורין
 If he only wrote I intend to set him free

רבי יוחנן
כולן בשטר
 Only if he wrote this into a שטר

וככ"א
לא קנה
 He does not become free through the שטר, because
 הוי הבטחה לאחר זמן
 His statement is merely a promise to free the עבד later.

רבי אומר
קנה
 He becomes free, because
 משמע בשחרור זה
 His statement implies that this שטר shall now free the עבד.

7

האומר
נתתי שדה פלונית לפלוני - נתונה לפלוני
הרי היא שלו

אתננה לפלוני
 If he writes only, I intend to give him the field

וככ"א
לא קנה
 הוי הבטחה לאחר זמן

רבי אומר
קנה
 משמע בשטר זה

8 The Gemara cites another Braisa;
 האומר עשיתי פלוני עבדי בן חורין
 והוא אומר לא עשאתי
 If a master states I previously set my עבד free, while the
 עבד contradicts him, the עבד does become free, because
 חיישינן שמא זיכה לו ע"י אחר
 It is possible that someone else accepted the שחרור for
 the עבד and he was unaware of this, and this is effective
 because of
 זכין לאדם שלא בפניו

8
 האומר עשיתי פלוני עבדי בן חורין
 והוא אומר לא עשאתי
 If a master states "I previously set my עבד free"
 while the עבד contradicts him,
 the עבד does become free, because
 חיישינן שמא זיכה לו ע"י אחר
 It is possible that someone else accepted
 the שחרור for the עבד and he was unaware of this
 This is effective because
 זכין לאדם שלא בפניו

9 Similarly regarding a שדה,
 האומר נתתי שדה פלונית לפלוני
 והוא אומר לא נתן לי
 A person states I gave so and so my field, and that person
 contradicts him, the field belongs to פלוני, because
 חיישינן שמא זיכה לו ע"י אחר

9
 האומר נתתי שדה פלונית לפלוני
 והוא אומר לא נתן לי
 the field belongs to פלוני, because
 חיישינן שמא זיכה לו ע"י אחר
 כתבתי ונתתי לו
 והוא אומר לא כתב לי ולא נתן לי
 If the owner states I gave a שטר to the עבד or to פלוני
 and they contradicted him,
 the עבד is not free, nor does the field belong to פלוני,
 because
 הודאת בעל דין כמאה עדים דמי

However,
 כתבתי ונתתי לו
 והוא אומר לא כתב לי ולא נתן לי
 Regarding both a עבד and שדה, if the owner states I gave a
 שטר to the עבד or to פלוני and they contradicted him, then
 the עבד is not free, nor does the field belong to פלוני,
 because
 הודאת בעל דין כמאה עדים דמי
 Their admitting is considered as a עדות, and therefore the
 owner may reclaim the עבד and the field.